

La ciutat obre La Model, La Model fa ciutat

Àrea d'Ecologia Urbana, Urbanisme i Mobilitat

Grup Impulsor
22-11-2017

Josep Maria de Llobet, fotografies

La ciutat obre la Model. La Model fa ciutat. Grup Impulsor 22.11.2017

Ordre del dia:

- Benvinguda. 5'
- Explicació Mesura de Govern. 20'
- Explicació de la metodologia de l'estudi sobre els equipaments. 15'
- Propers passos: 20'
- Precs i preguntes

Preguntes resultat de la sessió del dia 4 . 10 . 2017

Sobre l'edifici i la seva conservació:

TÉ SENTIT CONSERVAR L'EDIFICI?

QUÈ VOL DIR CONSERVAR L'EDIFICI DE LA MODEL?

QUÈ VOL DIR CONSERVAR EL PANÒPTIC?

Sobre els usos:

QUINS USOS I ESPAIS SERIEN PRIORITARIS PER A TU?

COM VOLS QUE SIGUI EL MEMÒRIAL DE LA PRESÓ?

Sobre el projecte:

COM T'IMAGINES L'ESPAI VERD?

COM FER DE LA MODEL UN ESPAI SEGUR I AMABLE, D'OBERTURA ESPAI I IL·LUMINACIÓ?

Altres:

ESTRATÈGIES PER EVITAR LA GENTRIFICACIÓ

INTRODUIR CLAUSULES SOCIALS, MEDIAMBIENTALS I SOLIDARIES EN EL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ.

BCBN

MESURA DE GOVERN

The image shows a long, sterile prison corridor. The walls are white with a horizontal orange stripe. A series of orange doors are set into the wall, each with a small number above it: 212, 213, 214, 215, and 216. Above the doors are barred windows. A wooden bench runs along the bottom of the corridor. A fluorescent light fixture is visible on the left wall. The text 'MESURA DE GOVERN' is overlaid in large white letters across the center of the image.

01

La transformació de la presó Model, una oportunitat de ciutat

01. La transformació de la presó Model, una oportunitat de ciutat

El Pla general metropolità del 1976 ja preveia que aquest espai s'havia d'alliberar, i en qualificava la part més extensa com a parc urbà i deixava una cinquena part per a equipaments. Perquè llavors ja es va veure que era una anomalia que aquest equipament quedés immers en un teixit urbà amb les característiques de l'Esquerra de l'Eixample. Des de llavors, s'han produït iniciatives diferents amb diversos projectes per a transformar aquest espai.

L'oportunitat de transformació arriba amb l'acord signat el 10 de gener de 2017 entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, que permet desencallar la situació tant de La Model com de Trinitat Vella. L'acord institucional i el seu desenvolupament permeten assegurar que **Barcelona recupera aquest espai per a usos de ciutat.**

El tancament de la presó Model i la recuperació d'aquest espai per a la ciutat i per a l'ús ciutadà representa una **oportunitat de regeneració urbana que convertirà un recinte opac en un lloc singular que generarà vida al seu voltant.**

01. La transformació de la presó Model, una oportunitat de ciutat

Ajuntament de Barcelona

Una oportunitat que tindrà en compte un nou **espai lliure, habitatge públic, equipaments, preservació del patrimoni i memòria.**

Un projecte de ciutat i de barri que ha de respondre a necessitats i escales diverses i que, de ben segur, suposarà un temps de debat i de treball.

Per això, la magnitud d'aquest projecte fa que sigui necessari pensar-lo per **etapes** que permetin la reflexió estratègica de futur però també l'activitat immediata al recinte. Perquè per al Govern de Barcelona hi ha una premissa clara: **La Model s'ha d'obrir a l'ús ciutadà des del minut zero.**

La ciutat ha aconseguit, per fi, fer-se seva La Model, ara cal que **La Model faci ciutat.** És un repte tècnic, polític i veïnal que suposa un treball molt intens a l'alçada d'una oportunitat que és històrica.

02

Antecedents i punt de partida

02. Antecedents i punt de partida

a. La situació urbana

b. La història de La Model

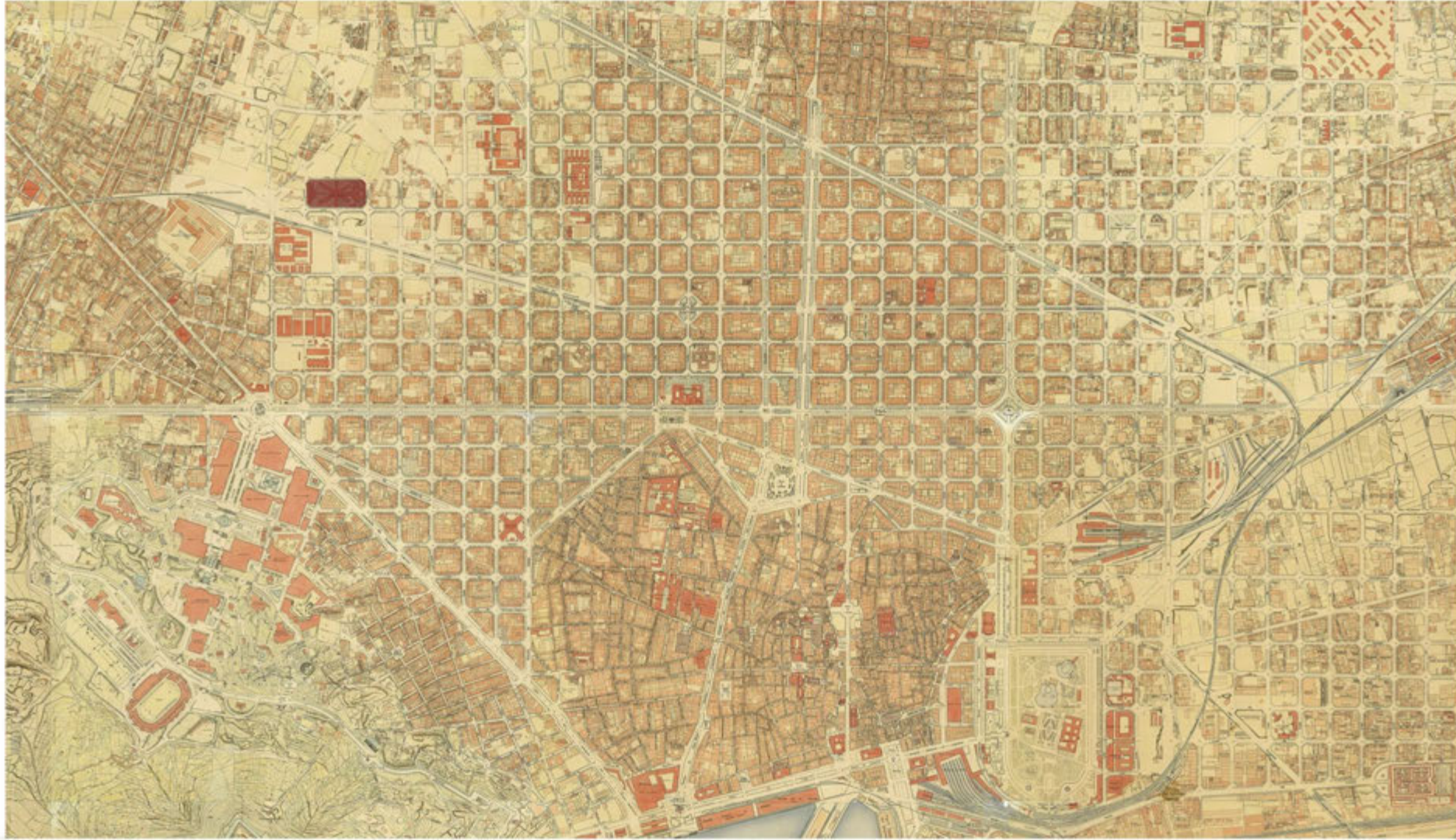
c. Els espais de La Model

d. Els antecedents de planejament urbanístic

e. El conveni de presons

2a. La situació urbana

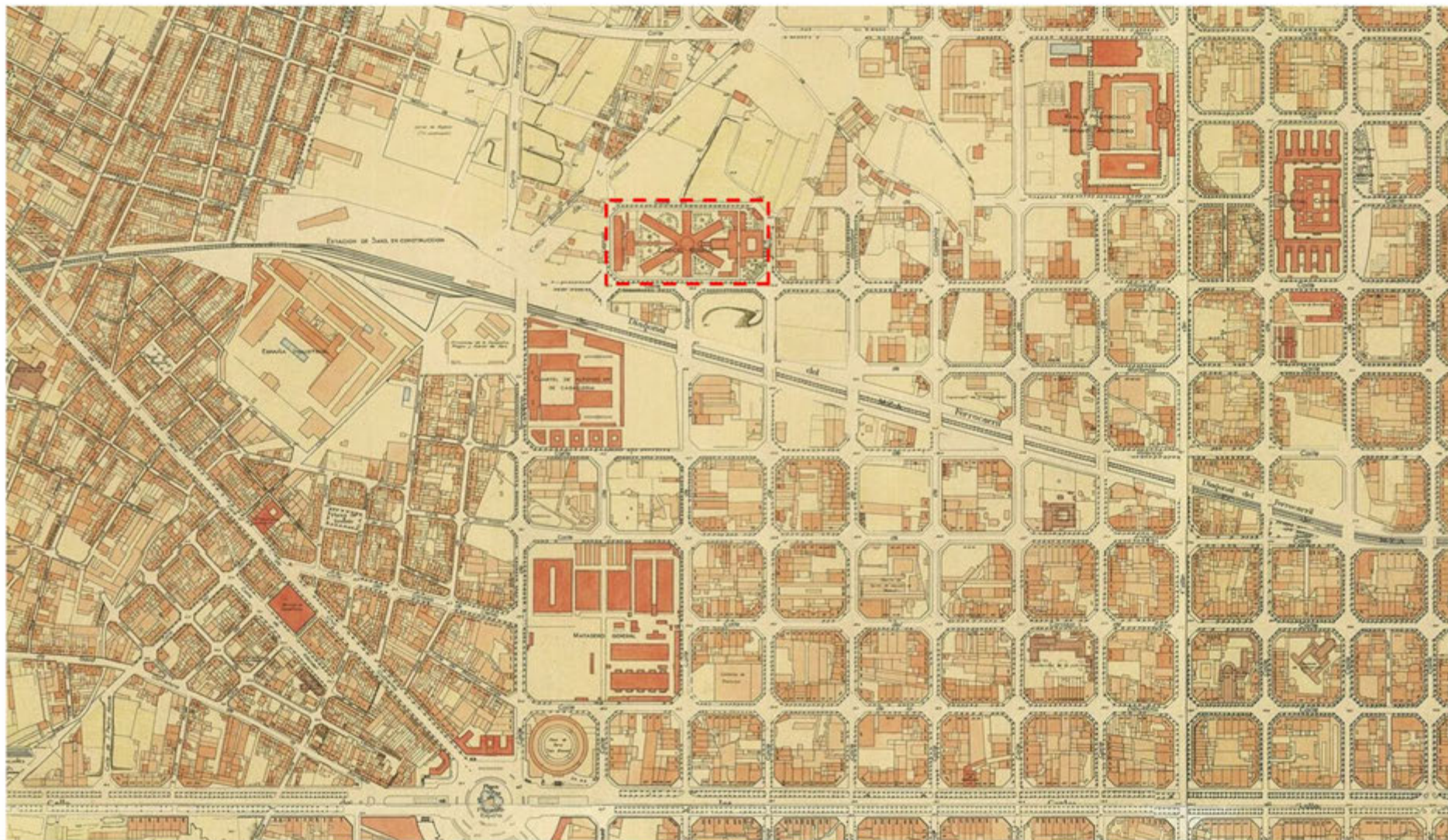
Ajuntament de Barcelona

A l'inici la presó fora ciutat, ocupant la superfície de dues illes de l'eixample

2a. La situació urbana

Ajuntament de Barcelona

Un recinte hermètic que no es relaciona amb el seu entorn

2a. La situació urbana

Ajuntament de Barcelona

Actualment, inserida i envoltada de ciutat.

Un recinte opac, una barrera urbana que irradia la seva condició al seu voltant

2a. La situació urbana

Ajuntament de Barcelona

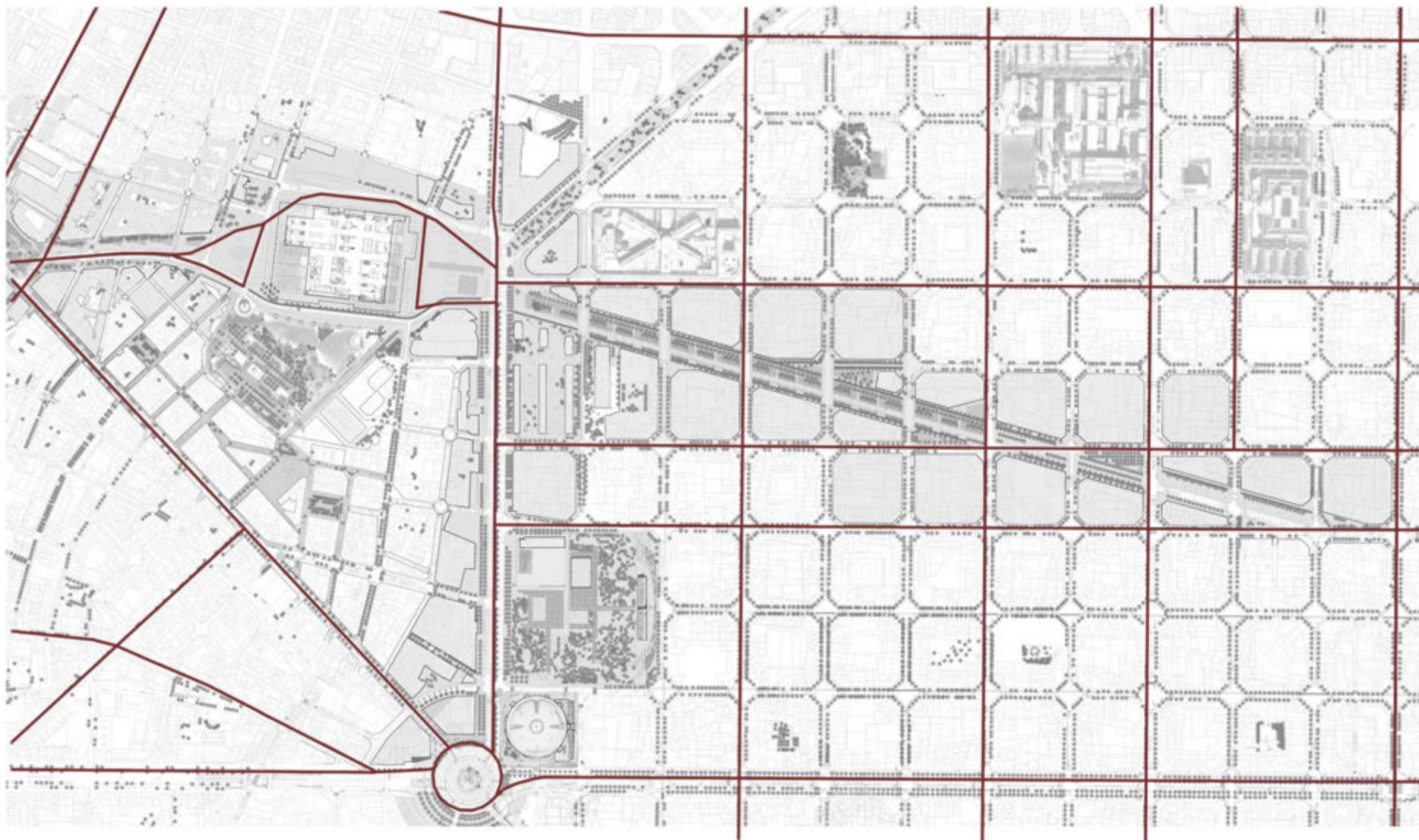

En una posició estratègica.

Avinguda Roma- Avinguda Tarradellas -Eix Rosselló- Plaça Espanya

2a. La situació urbana

Ajuntament de Barcelona

En el marc de l'estructura de superilles

02. Antecedents i punt de partida

- a. La situació urbana
- b. La història de La Model**
- c. Els espais de La Model
- d. Els antecedents de planejament urbanístic
- e. El conveni de presons

2b. La història de la Model

La Model, l'establiment penitenciar més antic i important de Barcelona, dissenyada per Salvador Viñals i Josep Domènech Estapà

Inaugurada l'any 1904, en aquell moment a l'extraradi de la ciutat i lluny de l'entorn residencial que esclatava a la Dreta de l'Eixample.

2b. La història de la Model

Es planteja amb una **estructura panòptica** inspirada en les tesis del jurista i filòsof britànic Jeremy Bentham (1748-1832) que escriu: En el règim panòptic, la vigilància esdevé en auto vigilància, i la “dictadura de la mirada” controla tot espai públic i privat

2b. La història de la Model

Des del seu inici, l'any 1904, i al llarg dels anys grups de ciutadans i ciutadanes vinculats a opcions polítiques diverses han demanat el tancament de la presó Model.

Les raons del rebuig eren derivades tan per la realitat penitenciària i al règim de funcionament de l'establiment com també per la necessitat de l'espai per a usos distints.

La promesa de clausurar la presó es remunta al 1976. Totes les accions polítiques que s'havien iniciat en aquest període no s'han acabat executant.

El març de 2015 es van enderrocar les edificacions situades a la cantonada dels carrers de Rosselló amb Entença i es va alliberar aquest espai a l'ús públic. És exactament en aquest lloc on ara, un cop tancada la presó, s'ha ubicat els barracons provisionals d'una escola altament demandada pel veïnat.

Finalment, la presó Model **va tancar definitivament el dia 8 de juny de 2017** justament el dia abans del 113è aniversari de la seva inauguració. Els 929 reclusos a febrer de 2017 van ser traslladats, per fases, a diferents centres penitenciaris.

A partir d'aquesta data s'inicia l'etapa de transició de la gestió de l'edifici entre les dues administracions que ha de finalitzar a desembre d'enguany quan l'Ajuntament serà definitivament el propietari i gestor del recinte.

02. Antecedents i punt de partida

- a. La situació urbana
- b. La història de La Model
- c. Els espais de La Model**
- d. Els antecedents de planejament urbanístic
- e. El conveni de presons

Superfícies totals generals:

Superfície de tot l'àmbit: 27.713 m2

Superfície ocupada edificada: 13.681 m2

Superfície de sostre total: 36.365 m2

Superfície d'espais lliures d'edificació: 14.032 m2

Les parts edificades del conjunt:

- Espai panòptic
- Edifici tallers
- Edifici administratiu i accés
- Peces logístiques i de servei
- Construccions annexes

Les parts no edificades del conjunt:

- La tanca
- Els patis i altres espais lliures

2c.Els espais de la Model

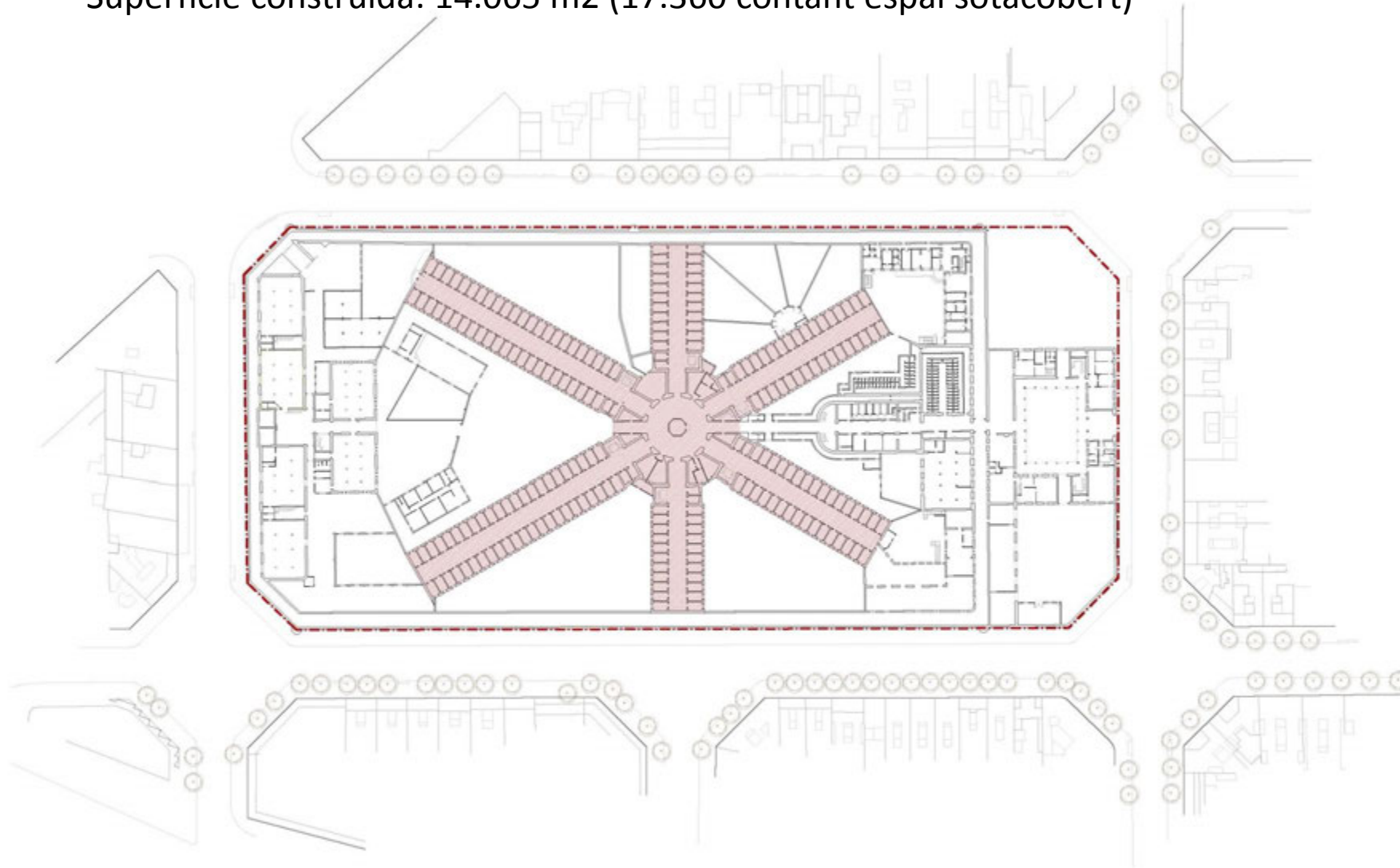
Ajuntament de Barcelona

- **Espai panòptic.**

Ocupació en planta: 5603 m²

Superfície construïda: 14.065 m² (17.360 comptant espai sotacobert)

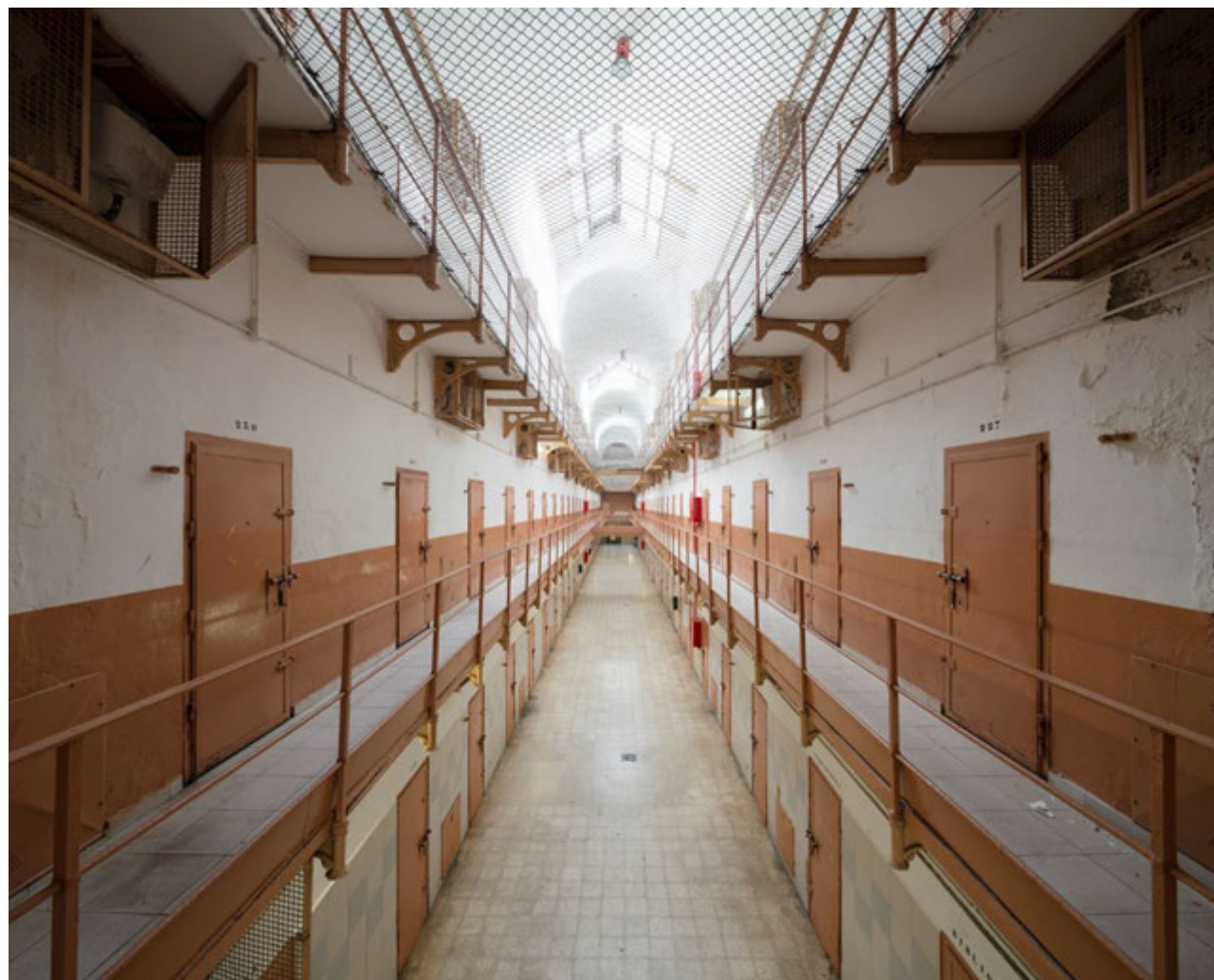

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- Espai panòptic

2c.Els espais de la Model

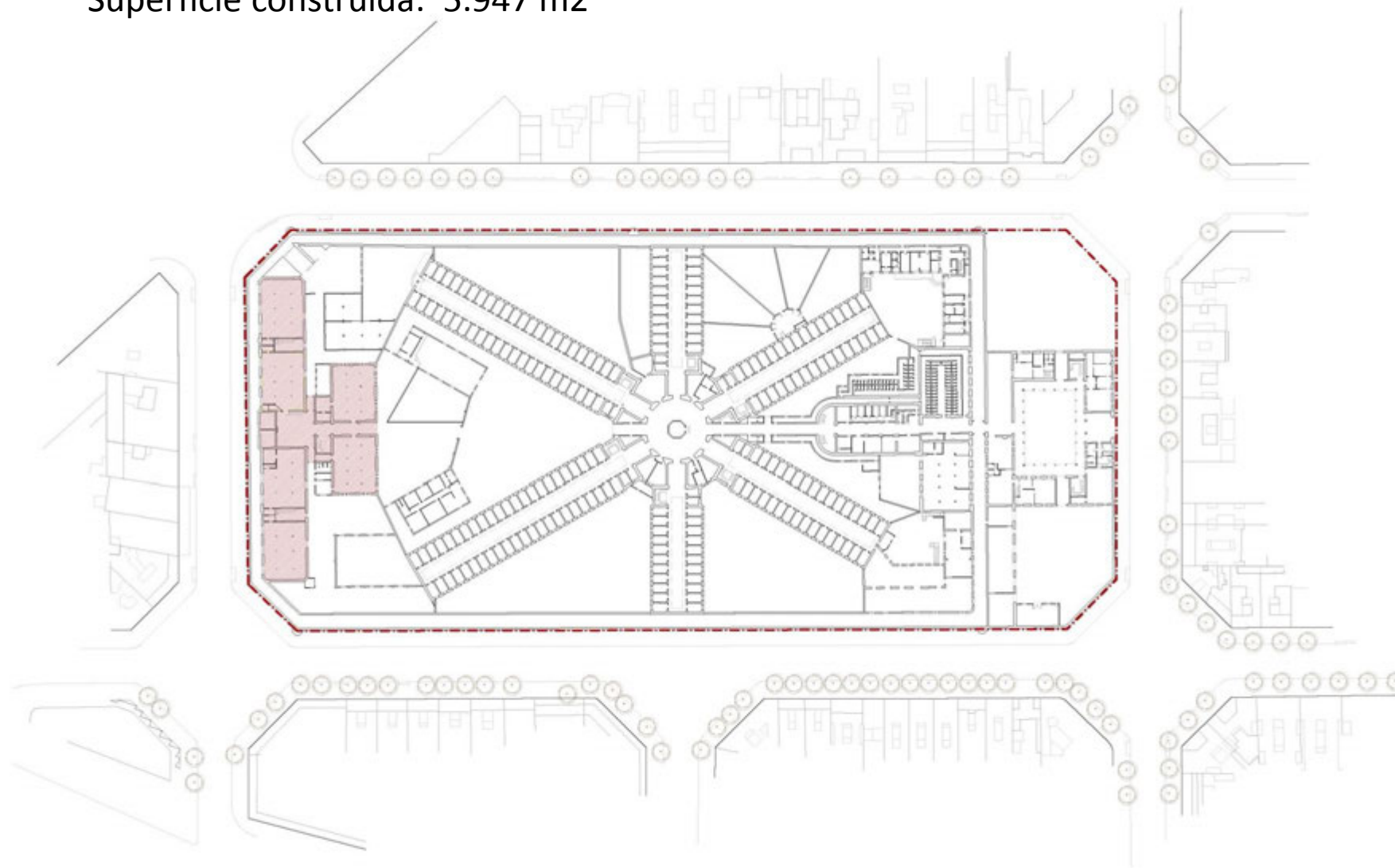
Ajuntament de Barcelona

- Edifici Tallers

Ocupació en planta: 1.795 m²

Superfície construïda: 5.947 m²

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- Edifici Tallers

2c.Els espais de la Model

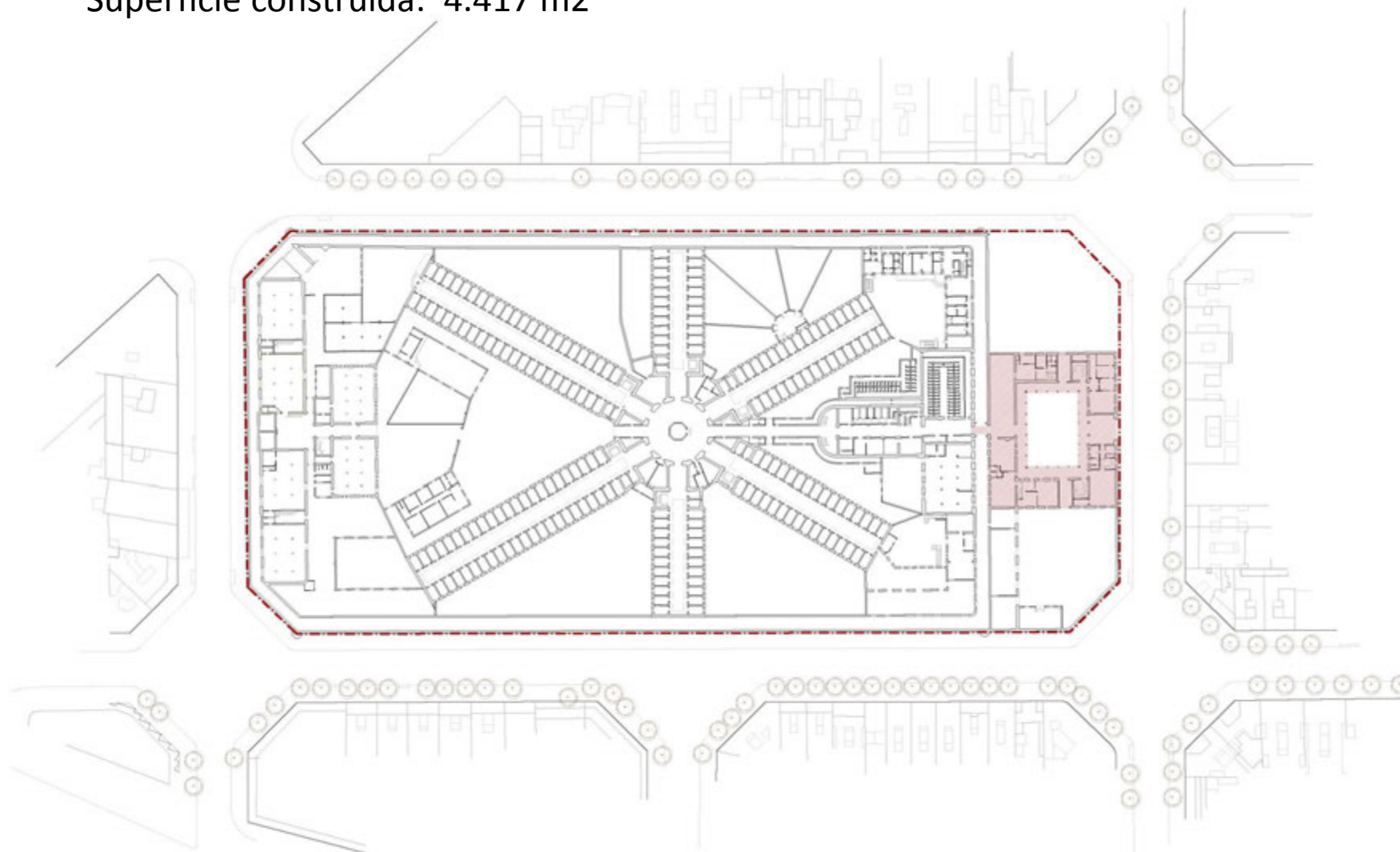
Ajuntament de Barcelona

- **Edifici administratiu i accés**

Ocupació en planta: 1.632 m²

Superfície construïda: 4.417 m²

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- Edifici administratiu i accés

2c.Els espais de la Model

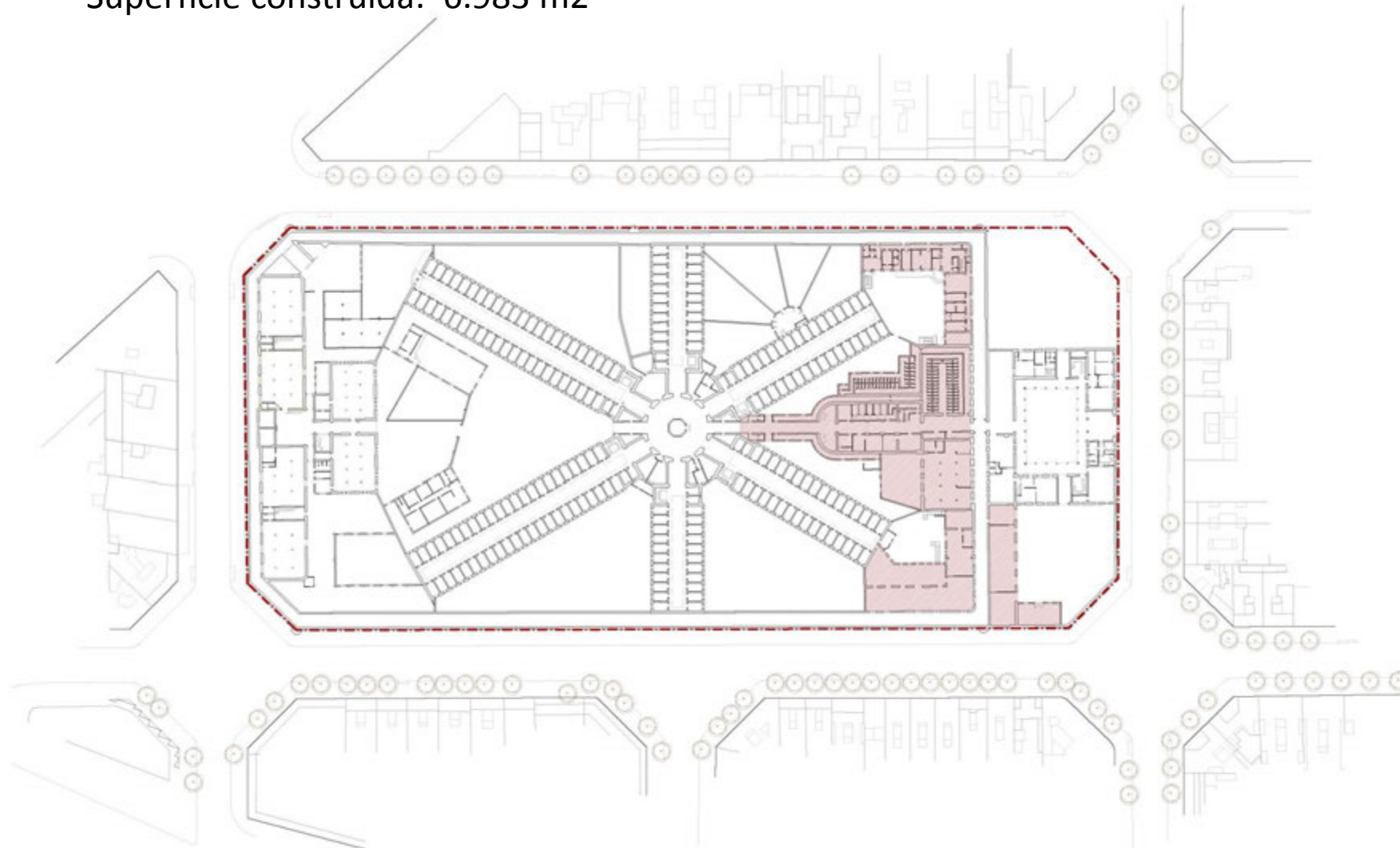
Ajuntament de Barcelona

- **Peces logístiques i de servei**

Ocupació en planta: 2.960 m²

Superfície construïda: 6.983 m²

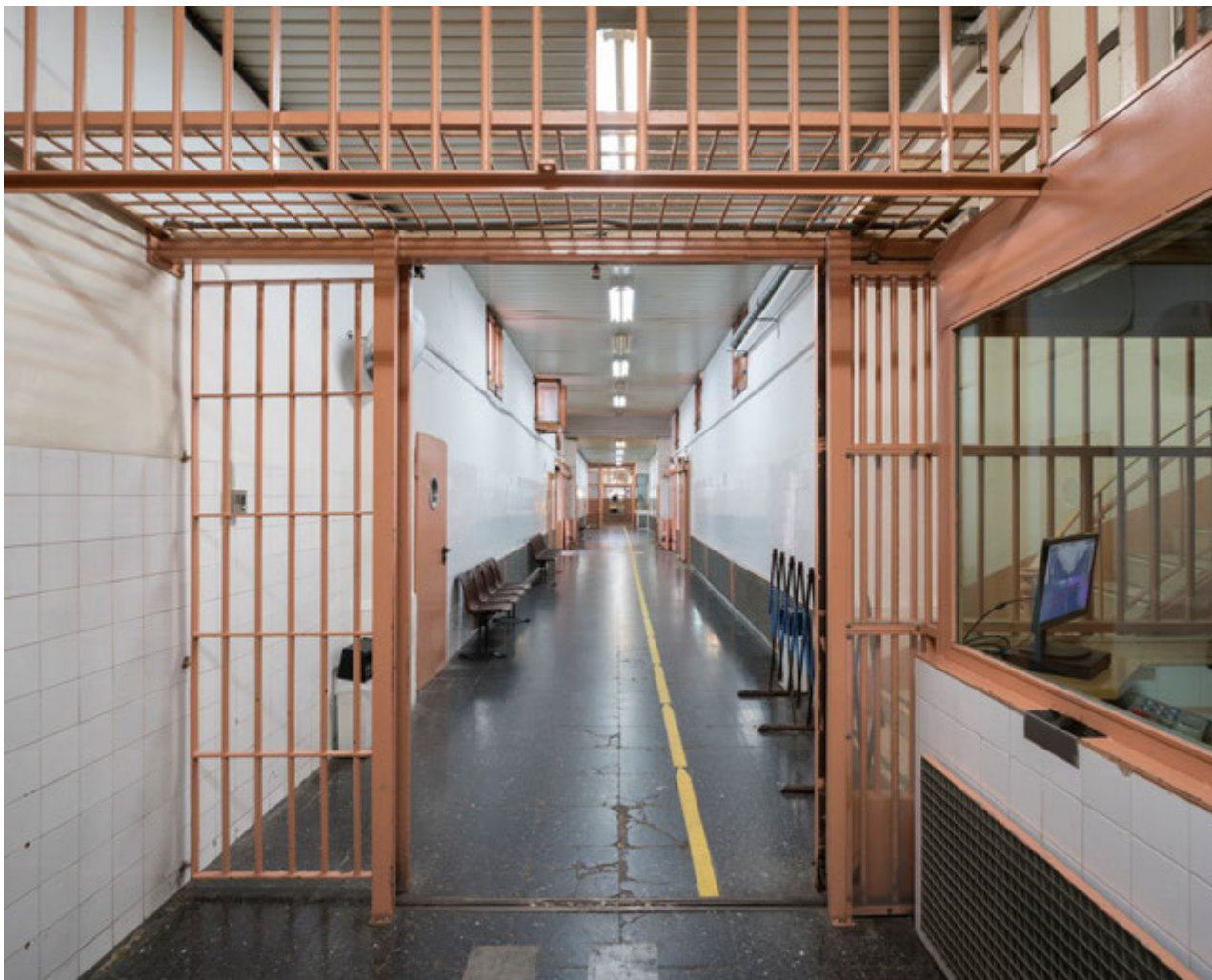

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- Peces logístiques i de servei

2c.Els espais de la Model

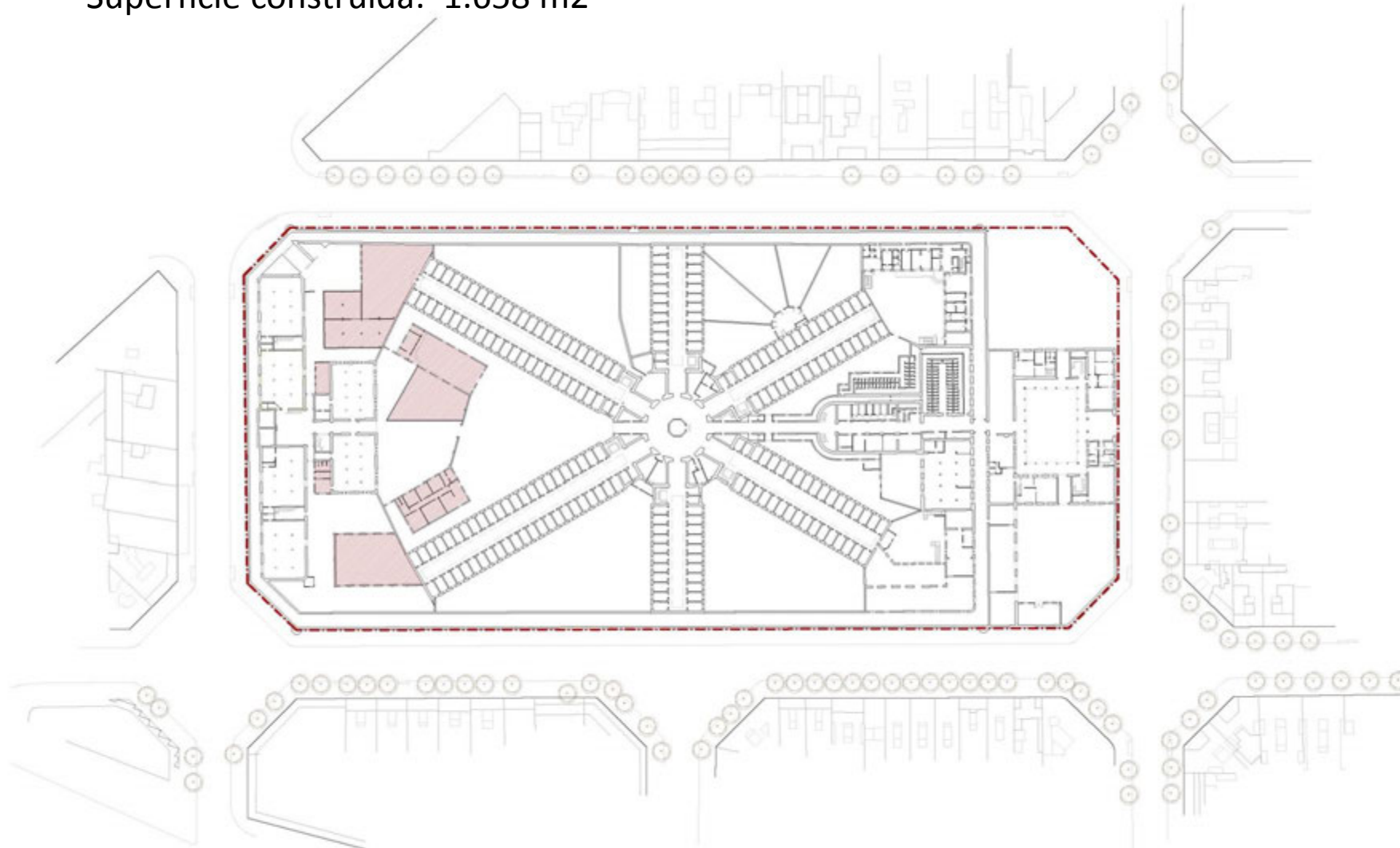
Ajuntament de Barcelona

- **Construccions annexes**

Ocupació en planta: 1.658 m²

Superfície construïda: 1.658 m²

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- Construccions annexes

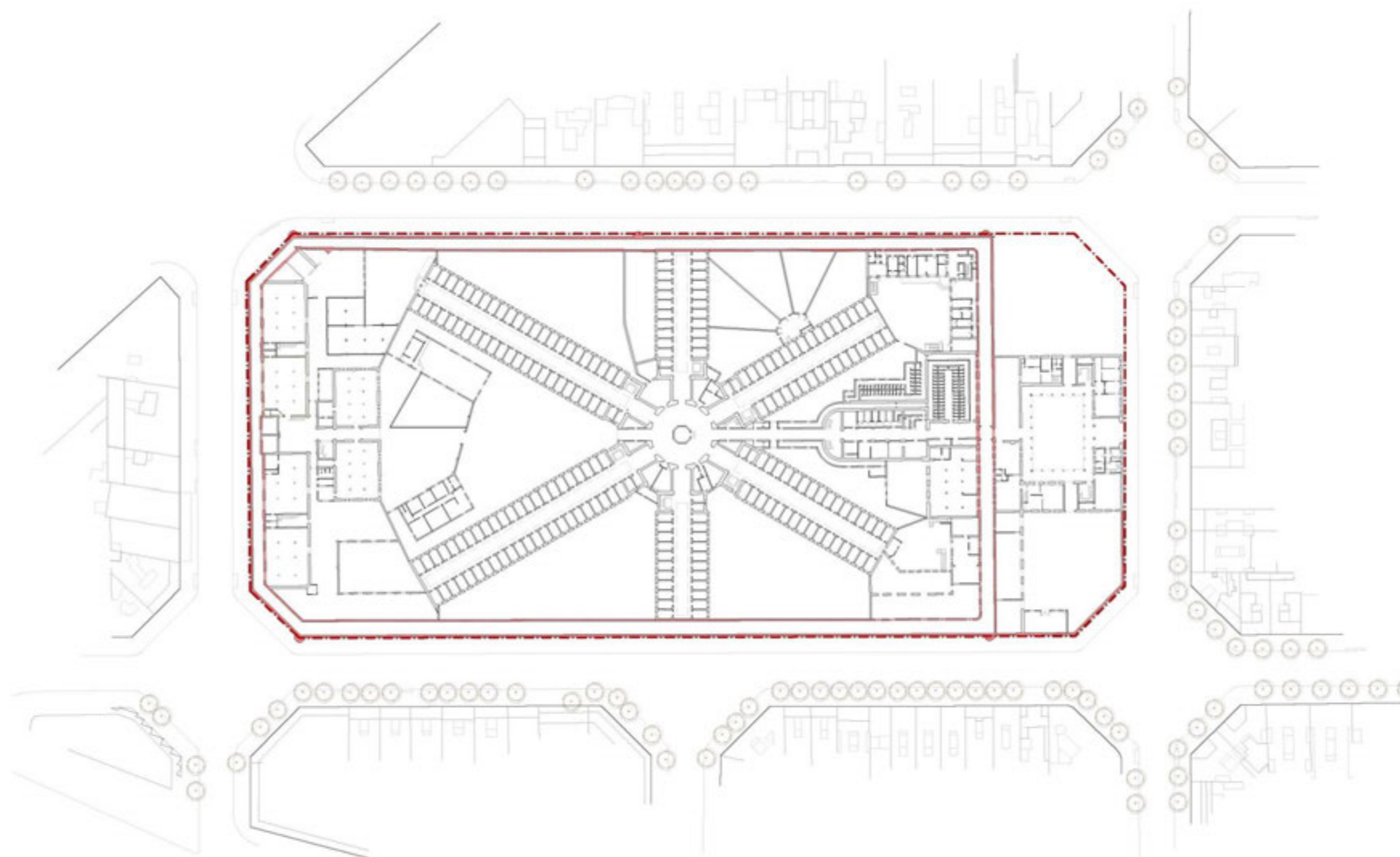

2c.Els espais de la Model

- **La tanca**

Doble mur de més de 6 metres d'altura i d'uns 620 metres de longitud

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- La tanca

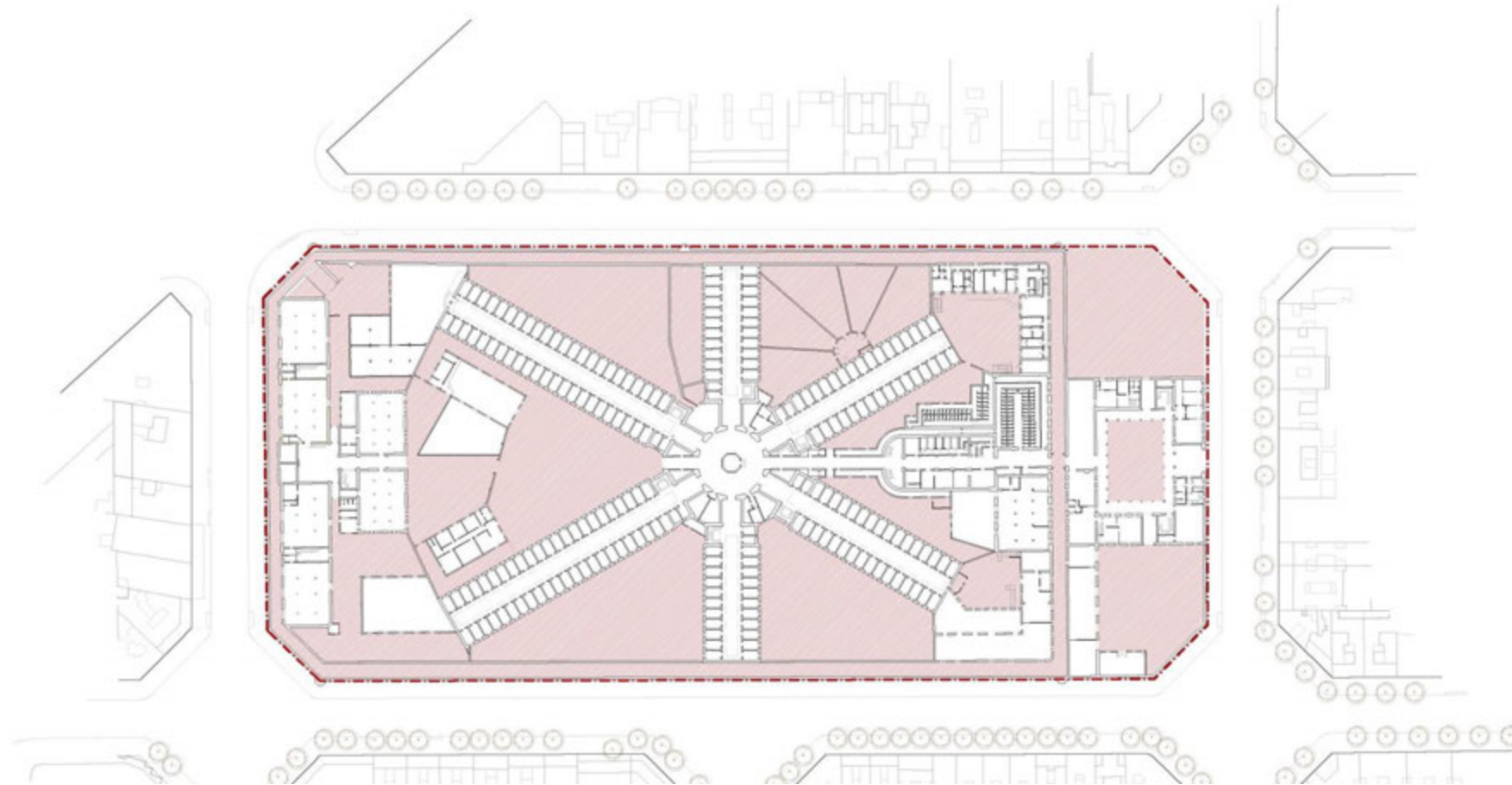
2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- **Els patis i altres espais lliures**

Conjunt de patis i espais segregats que suposen una superfície lliure d'edificació de 14.032m²

2c.Els espais de la Model

Ajuntament de Barcelona

- Els patis i altres espais lliures

02. Antecedents i punt de partida

- a. La situació urbana
- b. La història de La Model
- c. Els espais de La Model
- d. Els antecedents de planejament urbanístic**
- e. El conveni de presons

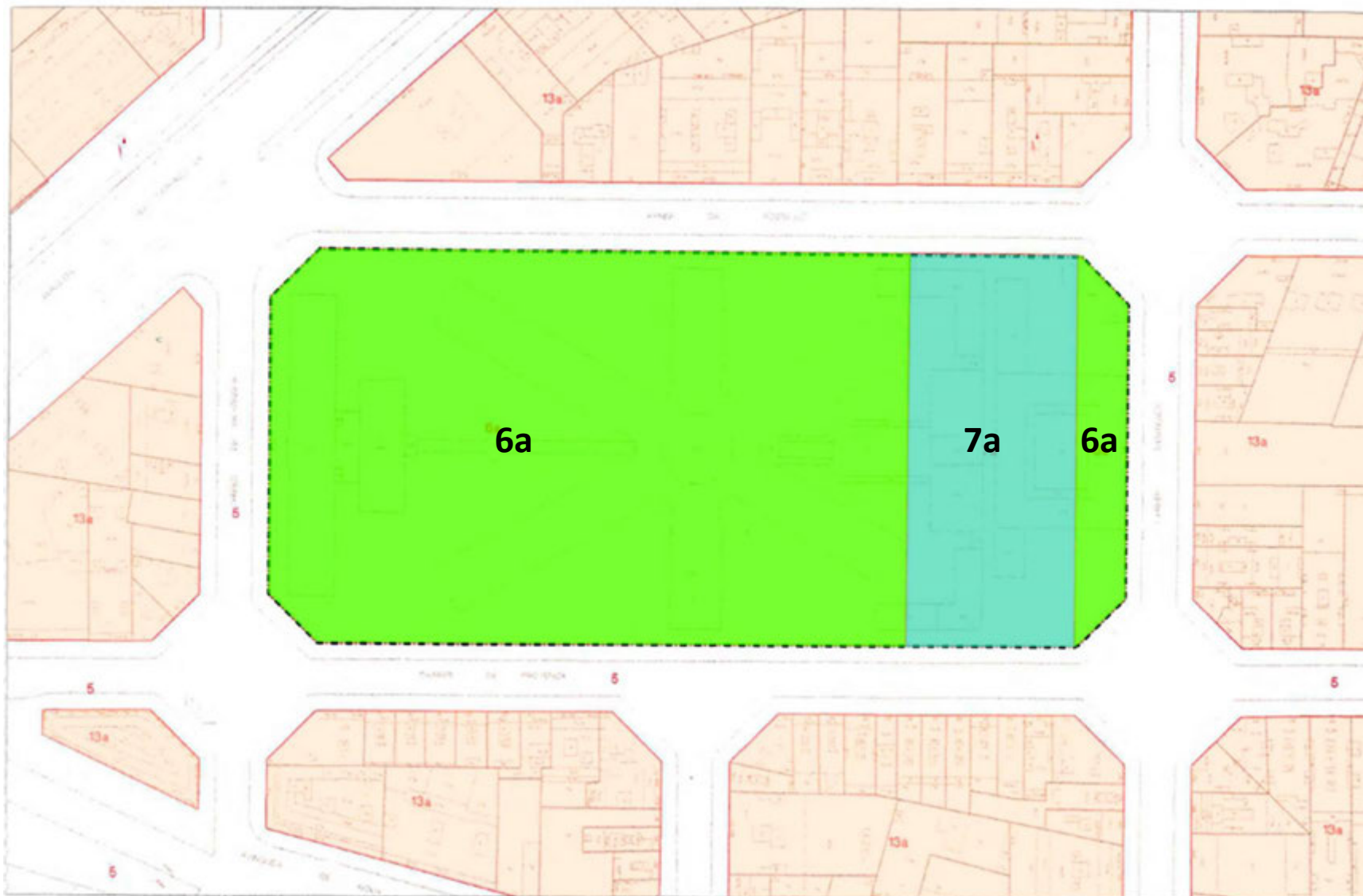
2d. Els antecedents de planejament urbanístic. Pla General Metropolità. 1976

Ajuntament de Barcelona

PGM

	Sòl
5	0
6	21.982
7	5.675
18	0

2d. Els antecedents de planejament urbanístic.

El planejament vigent:

Modificació del PGM dels solars ocupats per les 3 presons. 2001

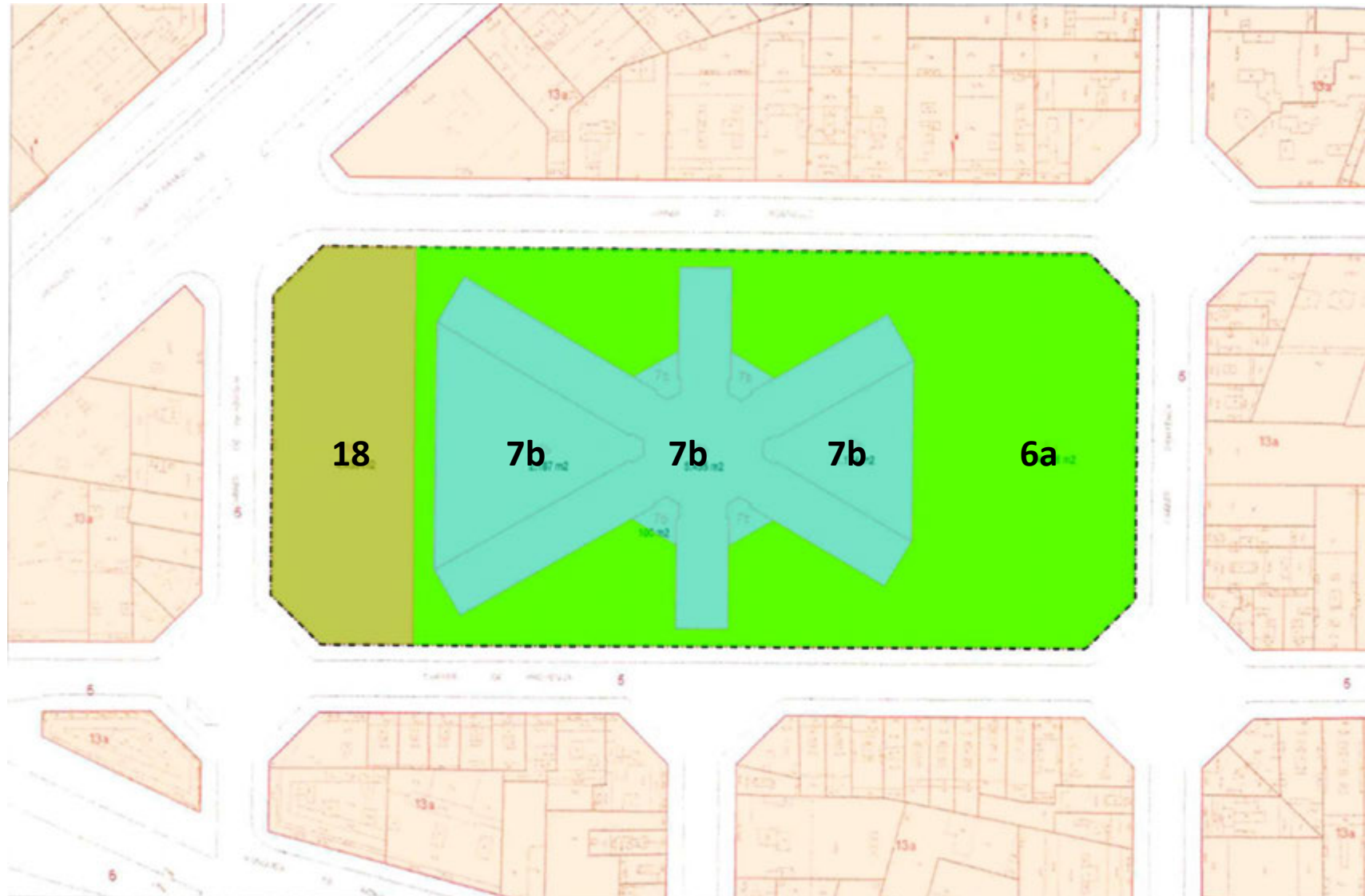
Ajuntament de Barcelona

MPGM

Sòl

5	0
6	14.026
7	9.196
18	4.435

2d. Els antecedents de planejament urbanístic.

El planejament vigent:

Modificació del PGM dels solars ocupats per les 3 presons. 2001

Introducció d'aprofitament urbanístic. Compensació de Zones Verdes

3.2 Justificació i necessitat de modificar el PGM

Els establiments penitenciaris són equipaments generals necessaris dels quals cal assegurar fonamentalment la seva funcionalitat com a sistema, la qual vindrà sense dubte facilitada per la modernitat dels establiments. Complementàriament es pot dir que aquests equipaments –en especial els de compliment de penes en 1r i 2n grau– no són equipaments al servei del sector urbà on s'insereixen –ans al contrari– i per tant el seu sentit com equipaments que requereixen una ubicació urbana només es argumenta en les instal·lacions de règim obert, en les que el procés de reinserció social que es pretén, té com a factor important la integració espacial a la ciutat.

Es podria afegir que també una presó de preventius tindria una lògica d'ubicació, urbana, tanmateix el dimensionat previst per a aquest nova instal·lació fa impossible aquest plantejament.

En conseqüència, en el procés de substitució de les presons previst, podem entendre que en aquells solars en què el seu destí urbanístic com equipaments és una presó de compliment de penes, la seva desaparició queda compensada per la construcció dels nous establiments penitenciaris del programa de la Conselleria de Justícia, malgrat que aquests siguin exteriors al terme municipal de Barcelona i fins i tot a l'àmbit del PGM.

Es podrien assimilar doncs aquests solars desocupats a noves peces de sòl que s'incorporen al teixit urbà, de manera semblant a quan es produeix la desafectació d'altres sistemes de caràcter funcional com serien per exemple espais ferroviaris en desús.

La qualificació com equipament dels solars ocupats per les presons de Trinitat i Wad-Ras es pot interpretar que respon al fet concret de l'existència de la presó. En aquesta dos casos es pot replantejar el seu destí urbanístic, en el benentès que els eventuals aprofitaments urbanístics hauran d'anar acompanyats de les dotacions corresponents al seu ús.

Tanmateix el cas de la presó Model és diferent per quant la seva desaparició estava prevista pel Pla general metropolità, al assenyalar per al solar que ocupa, la previsió d'un parc urbà que ocuparia la major part de l'espai, i d'una peça d'equipaments més petita que no té cap relació amb l'actual espai de la presó.

En aquest cas s'entén que qualsevol nova distribució dels usos que es proposi mitjançant una modificació del PGM haurà de respectar quantitativament les seves previsions en el conjunt dels àmbits.

Per tal de propiciar la millora urbana dels sectors on s'ubiquen les presons, es proposa ordenar urbanísticament les parcel·les que ocupen, preveient l'edificació d'una certa proporció d'habitatge i altres usos residencials o terciaris, els quals aniran acompanyats dels espais de parc urbà i d'equipament previstos pel PGM i d'aquelles altres quantitats de sòl destinades a aquests sistemes que satisfan les necessitats addicionals que es deriven dels habitatges pel fet de no estar previstos en

el PGM

A efectes d'avaluació de les demandes de sistemes i de la seva satisfacció, es consideren conjuntament les tres peces de sòl on s'ubiquen actualment les presons, ampliant al quart emplaçament, sobre els terrenys corresponents al Sector Diagonal-Llull, que pertanyen majoritàriament a l'Ajuntament de Barcelona, la distribució d'aquells usos que facilitin l'operació de reordenació global dels terrenys, dins d'un marc d'abast ciutadà.

PROPOSTA DE DISTRIBUCIÓ DE SÒL I COMPARACIÓ AMB EL PLANEJAMENT VIGENT

ÀMBIT	SUP.ÀMBIT	PLANEJAMENT VIGENT						PROPOSTA DE PLANEJAMENT				
		5	6	7 NO PENIT			7 PENIT	5	6	7		18
				7a	7b	7@				7S. Jud	7 local	
MODEL	27.657	0	21.982	5.675	0	0	0	14.026	4.410	4.786	4.435	
WAD-RAS	8.480	0	0	0	3.882		4.578	0	4.285	676	0	3.499
TRINITAT	26.911	4.727	1.529	0	0		20.859	1.874	15.479	1.626	1.978	5.954
DIAGONAL-LL	3.874	0	0	0	0	3.874	0	0	1.215	0	0	2.659
SUBTOTALS				5.675	3.882	3.874				6.712	6.764	
TOTALS m2	66.902	4.727	23.308	13.431			25.439	1.874	35.005	13.476		16.547

PROPOSTA DE DISTRIBUCIÓ DE SOSTRE

ÀMBIT	HABITATGE (Règim protegit)	TERCIARI I HOTELER
MODEL	0	18.000
WAD-RAS	0	28.000
TRINITAT	22.000	0
DIAGONAL-LLULL	0	25.000
TOTALS PARCIAIS	22.000	71.000
TOTALS m2	93.000	

2d. Els antecedents de planejament urbanístic.

El planejament vigent:

El Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Districte 2-Eixample. 2000

Aquest Pla Especial atorga a la presó Model el **nivell de protecció C**, fixant que la intervenció en el conjunt de l'actual presó serà objecte d'un plantejament global mitjançant planejament específic que tindrà en especial consideració:

- El manteniment del cos poligonal central recuperant a ser possible els seus elements i espais originals.
- El manteniment de les característiques tipològiques generals de les sis galeries radials, en els termes que determini el planejament específic

2d. Els antecedents de planejament urbanístic

Pla Director per la transformació de la Model .2009

Ajuntament de Barcelona

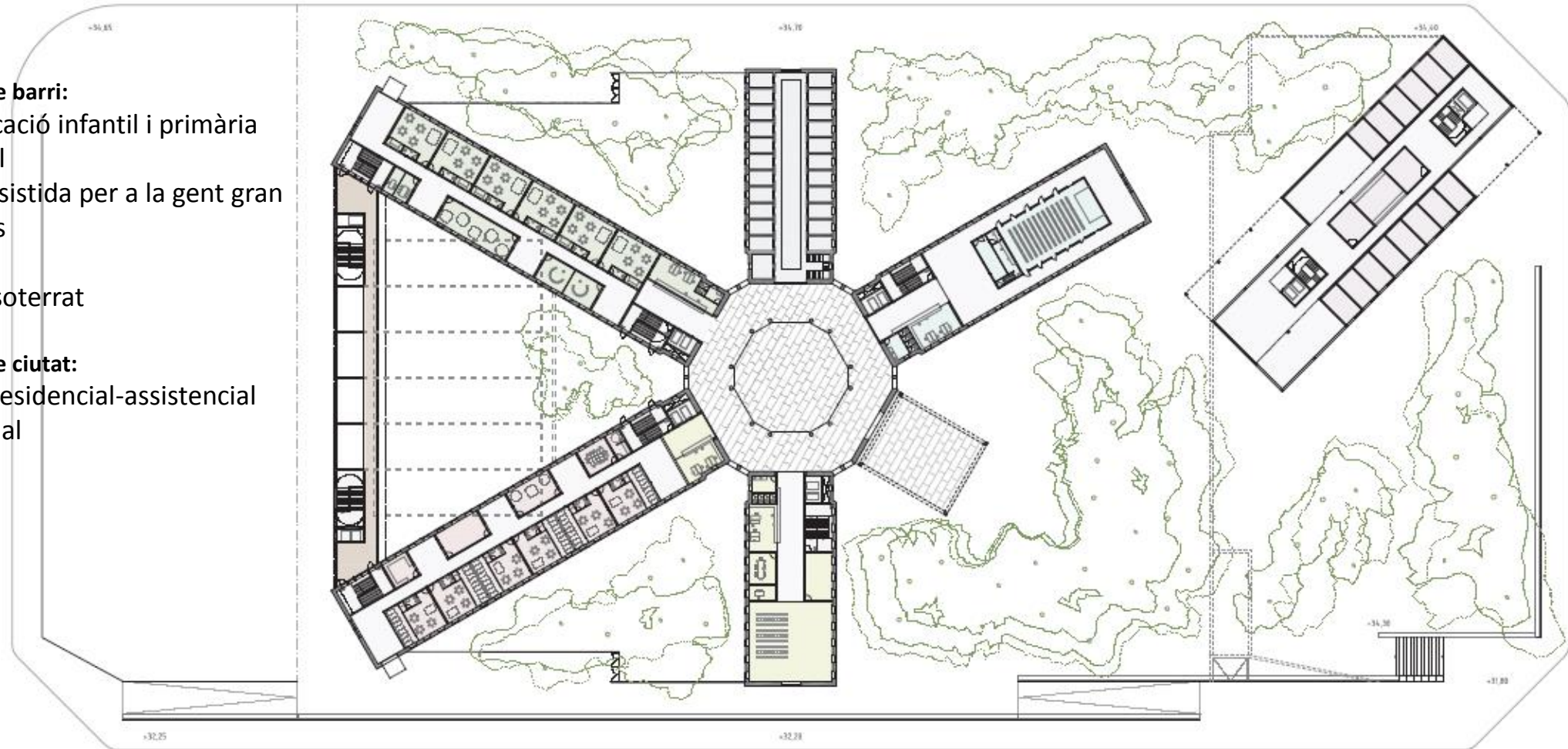

Equipaments de barri:

Centre d'educació infantil i primària
Escola Bressol
Residència assistida per a la gent gran
Casal de joves
Poliesportiu
Aparcament soterrat

Equipaments de ciutat:

Equipament residencial-assistencial
Espai memorial

Subscriu l'encàrreg ProEixample

La redacció del document és a càrrec dels arquitectes Esteve Bonell i Josep Mª Gil

2d. Els antecedents de planejament urbanístic

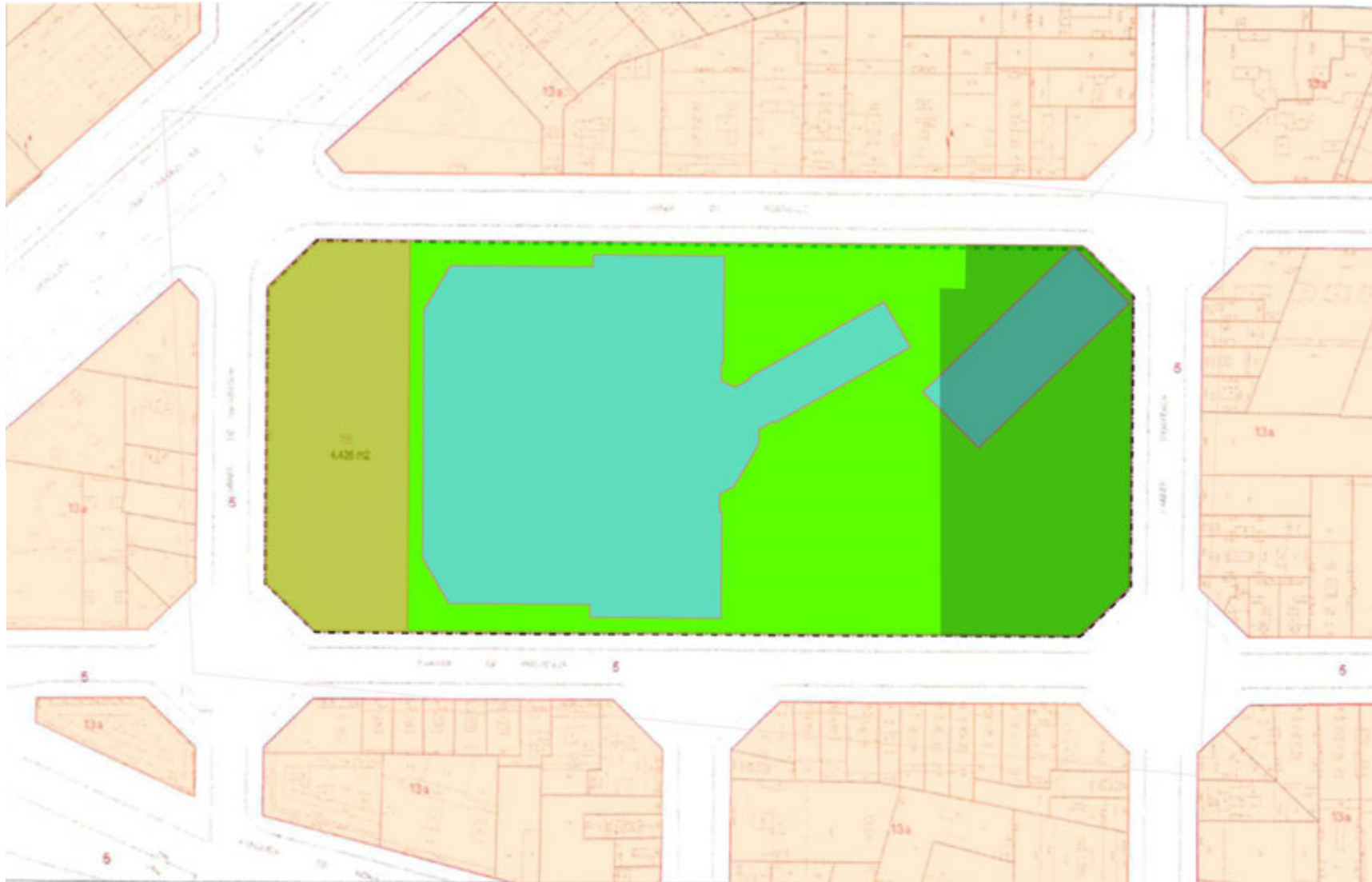
Ajuntament de Barcelona

Interpretació de les qualificacions del Pla Director per la transformació de la Model .2009

Plà director

	Sòl
5	0
6	12.326
7	10.896
18	4.435

02. Antecedents i punt de partida

- a. La situació urbana
- b. La història de La Model
- c. Els espais de La Model
- d. Els antecedents de planejament urbanístic
- e. El conveni de presons**

- L'acord signat el 10 de gener de 2017 i ratificat pel Consell Plenari Municipal de 27 de gener de entre l'Ajuntament de Barcelona i el Govern de la Generalitat de Catalunya per desencallar el trasllat del Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona, popularment conegut com *la Model* va ser el pas definitiu per donar resposta a una llarga reivindicació veïnal de recuperar per a l'ús ciutadà dos espais, la Trinitat Vella i a Model, necessaris per al desenvolupament de nous equipaments municipals i l'augment del parc d'habitatges públics i per a la reordenació del sistema penitenciari a Barcelona.
- En aquest moment l'edifici és propietat municipal, des de 22 de desembre de 2014 i inscrit al Registre de la propietat el 26 de febrer de 2015, però la Generalitat el lliurarà definitivament a l'Ajuntament a desembre de 2017.
Durant el 2017 la gestió de l'edifici és responsabilitat de la Generalitat de Catalunya que cedeix espais a l'Ajuntament per als actes i visites previstes.

03

El nou projecte: La ciutat obre La Model, La Model fa ciutat

03. El nou projecte: La ciutat obre La Model, La Model fa ciutat

La relació entre La Model i el seu entorn permet alliberar un gran espai tancat que viu d'esquena als veïns i que és una barrera física.

La regeneració de La Model dóna a la ciutat una **nova oportunitat per fer barri, recosir urbanísticament i socialment tot un entorn que té grans necessitats**. Obrim La Model perquè **La Model sigui barri i ciutat**.

Davant d'una oportunitat històrica de regeneració d'un entorn, la proposta que es fa és que la transformació de La Model pivoti sobre **4 grans pilars**:

- a. El verd
- b. L'habitatge
- c. La memòria i el patrimoni
- d. Els equipaments de proximitat

a. El verd

Avui en dia, en un context de problemes greus de contaminació, de necessitat d'espais públics que fomentin una vida sana i saludable, el millor que es pot oferir a la ciutat és més espai verd. Com a ciutat es treballa amb l'horitzó de disposar de 160 hectàrees més de verd l'any 2030.

Un nou espai lliure, amb entitat pròpia, que serà un nou pulmó per a l'Eixample. Un espai de gaudir, de veïnatge, d'activitat cívica i social que guanyarà la ciutat. El Pla general metropolità situa el verd que cal dotar a la zona de 14.000 m². Aquest és l'objectiu que cal mantenir perquè és una dotació important superior a una illa de l'Eixample.

b. L'habitatge

El Pla de l'Habitatge pretén aprofitar totes les oportunitats existents per incrementar el parc d'habitatge públic a la ciutat.

D'altra banda, un inconvenient és l'increment de preus dels habitatges que es poden beneficiar de la millora de l'entorn.

Tots aquest elements fan que sigui imprescindible tenir present la necessitat de construir habitatge públic assequible en aquest entorn.

Proposant un canvi en el planejament vigent, **es podria arribar a disposar d'entre 12.000 i 18.000 m2 quadrats de sostre d'habitatge, fet que permetria construir aproximadament 150 habitatge públics de lloguer assequible en un entorn molt necessitat d'aquesta oferta.**

c. La memòria i el patrimoni

La presó Model de Barcelona ha estat el centre penitenciari on van ser empresonades les persones participants a les revoltes i accions diverses del segle XX per reclamar millores socials, uns més alts nivells d'igualtat i reformes en les estructures polítiques, socials i econòmiques del país i la ciutat, produint-s'hi, entre 1939 i 1977, fins a 24 execucions documentades de garrot vil.

Apareix l'objectiu d'establir-hi un centre d'activitats destinades a la recerca, anàlisi, difusió i socialització dels moviments emancipadors i de resistència. **La reconversió d'un centre penitenciari, o de detenció i reclusió, en espai memorial actiu, de coneixement i difusió.**

És en aquesta tendència i moviment en què s'inscriu el projecte de convertir un espai de l'antiga presó model en un **centre d'interpretació de la repressió i els moviments socials, en què es programin exposicions, seminaris, cursos, conferències, i altres activitats culturals, i s'activi la recerca. Amb programació pròpia, programació fruit de la iniciativa d'entitats, i en especial, les veïnals de l'entorn.**

L'estructura panòptica de La Model fa que sigui un **edifici de gran singularitat i interès patrimonial**. El Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic del 2000 recull aquesta singularitat amb un nivell C de protecció.

La transformació de **La Model ha de poder preservar el valor patrimonial i posar en valor la singularitat de l'edifici**, assolint un clar equilibri entre el programa d'usos i el manteniment de les característiques de l'edifici.

La Model, més enllà del valor patrimonial en una dimensió cultural-artística, la seva organització física ve determinada per una època històrica dels grans equipaments civils de la ciutat, una ciutat de nova creació i amb vocació metropolitana.

d. Els equipaments de proximitat

Una mancança important d'aquest entorn de l'Eixample és la disponibilitat de sòl d'equipaments per dotar els barris dels equipaments de proximitat necessaris.

Durant el procés d'elaboració del Pla Director del 2009, es va realitzar una important tasca amb participació veïnal per analitzar necessitats d'equipaments i possibilitats per a ubicar-los. **Des de 2009 a dia d'avui, la ciutat ha canviat i és possible que calgui revisar aquelles conclusions per actualitzar-les a les necessitats presents.**

04

El full de ruta

04.El full de ruta

Es treballa amb un esquema bàsic de fites que es pot concretar de la manera següent:

2017 - Recepció de l'equipament

2018 - Usos provisionals i definició d'usos futurs

2019 - Elaboració dels projectes

2020 - Inici de la transformació definitiva

Per assolir aquestes fites temporals, l'organització del treball que cal dur a terme s'estructura en tres grans etapes definides de la manera següent.

04.El full de ruta

- a. La primera etapa, de convivència**
- b. La segona etapa, de l'impuls
- c. La tercera etapa, de transformació definitiva
- d. La governança
- e. El pressupost

4a. La primera etapa, de convivència

Juliol-desembre de 2017

Aquesta etapa inicial, **on som ara**, és de convivència institucional entre Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. És l'inici de la ocupació progressiva municipal del recinte de La Model. Ara es posen les bases pel desenvolupament de la segona i la tercera etapa.

Les tasques de les comissions es poden agrupar en tres àmbits de treball transversal:

01. Gestió per a la recepció i manteniment de l'edifici

02. Realització d'estudis i projectes necessaris per a conquerir els espais durant el mentrestant i pel projecte de futur

03. Programació d'esdeveniments, obertura del debat ciutadà i comunicació

04. El full de ruta

4a. La primera etapa, de convivència

Juliol-desembre de 2017

01. Gestió per a la recepció i manteniment de l'edifici

Desballestament:

- Es planifica el desballestament de la presó, que fa la Generalitat, que es va començar durant el mes de juliol i s'acabarà a mitjans de desembre.
- S'ha revisat els espais i s'ha definit el que es deixa i que es retira.
- Els materials s'han classificat per al transport als gestors pertinents. Tota l'activitat està compatibilitzada amb l'exposició i altres encaixos d'usos temporals.

Manteniment , Serveis i Seguretat:

- S'està fent el pla de traspàs dels contractes de serveis diversos i de la gestió funcional de l'edifici. - -
- S'està treballant en la formalització de l'equip necessari per a la gestió del manteniment a partir de gener 2018 i els requisits del pla de seguretat per a les activitats del mentrestant.

Lliurament edifici Patrimoni:

- S'està elaborant el document conjunt on es relacioni tots els punts tècnics, jurídics i patrimonials del traspàs.

4a. La primera etapa, de convivència

Juliol-desembre de 2017

02. Realització d'estudis i projectes necessaris per a conquerir els espais durant el mentrestant i pel projecte de futur.

S'ha començat a treballar per a l'obertura i l'adequació d'espais del mentrestant i per a tenir bases d'informació necessàries per a realitzar l'actualització del Pla Director del 2009.

Des del projecte d'equipaments i espai públic

- Estudi-diagnosi d'equipaments del barri.
- Avaluació interna entre gerències municipals per a determinar la necessitat d'afegir nous usos, com habitatge, i ratificar o no la necessitat dels usos previstos en el Pla Director.
- Estudi d'encaix dels programes, segons diferents línies de projecte, per recolzar la presa de decisions i el procés de debat ciutadà.
- Topogràfic i l'aixecament de l'edifici.
- Actualització de la diagnosi constructiva i estructural del conjunt edificat.
- Projecte d'adequació de les plantes baixes dels edificis d'accés i tallers i urbanització provisional del pati d'accés de la cantonada del c. Nicaragua amb el c. Rosselló

4a. La primera etapa, de convivència

Juliol-desembre de 2017

02. Realització d'estudis i projectes necessaris per a conquerir els espais durant el mentrestant i pel projecte de futur.

Des del Patrimoni i la Memòria

- Estudi documental del patrimoni arquitectònic i treballs per a la definició de l'estratègia de conservació patrimonial del conjunt arquitectònic.
- Inventari de béns i objectes susceptibles de ser conservats, realitzat pel MUHBA.
- Primer informe sobre les pintures d'Helios Gómez.
- Inici del projecte funcional de La Model. Espai de Memòria.
- Reportatge fotogràfic de l'edifici en el moment immediatament posterior a la desocupació.
- Preparació del programa de visites guiades.

04. El full de ruta

4a. La primera etapa, de convivència

Juliol-desembre de 2017

03. Programació d'esdeveniments, obertura del debat ciutadà i comunicació

Esdeveniments

- Actes organitzats pel teixit social i cultural de l'Esquerra de l'Eixample.
- Visites singulars: portes obertes Open House, AADIPA.
- Primers actes de debat ciutadà.

Debat ciutadà

S'ha constituït un Grup Impulsor i de Seguiment, format per les entitats de la Comissió de Seguiment de La Model, la Comissió de Seguiment del Consell de Barri, la Plataforma "Fem nostra la Model" i altres entitats del territori i de ciutat

- De juliol a desembre 2017: reunions de treball amb el Grup Impulsor i de Seguiment + reunions internes per preparar el procés de participació segons el nou reglament.
- De gener a març 2018: procés de participació obert a la ciutadania.

Comunicació

- Encàrrec seguiment fotogràfic i audiovisual
- Elaboració del pla de comunicació, disseny i programació Web
- Encàrrec d'imatge visual i manual de senyalització
- Encàrrec exposició Memorial
- Organització acte formal lliurament de claus

04.El full de ruta

- a. La primera etapa, de convivència
- b. La segona etapa, de l'impuls**
- c. La tercera etapa, de transformació definitiva
- d. La governança
- e. El pressupost

4b. La segona etapa, de l'impuls 2018-2019

A partir del mes de gener de 2018 La Model passa a ser gestionada únicament per l'Ajuntament de Barcelona i és a partir d'aquest moment quan **es visualitzarà i es començarà a fer realitat l'obertura del recinte** a la ciutat.

La Model serà, inicialment, un espai de dinamització social, cultural i comunitària, a disposició d'entitats i propostes del barri de l'Esquerra de l'Eixample i de tota la ciutat.
En aquesta etapa es treballarà en un doble objectiu:

1. L'activació i gestió del mentrestant
2. Concreció dels usos definitius.

04. El full de ruta

4b. La segona etapa, de l'impuls

2018-2019

1. L'activació i gestió del mentrestant

- Realització de visites guiades i espai Memorial provisional.
- Programació estable d'activitats socials i culturals, tant a nivell de barri com a nivell de ciutat.
- L'obertura progressiva de l'espai públic.

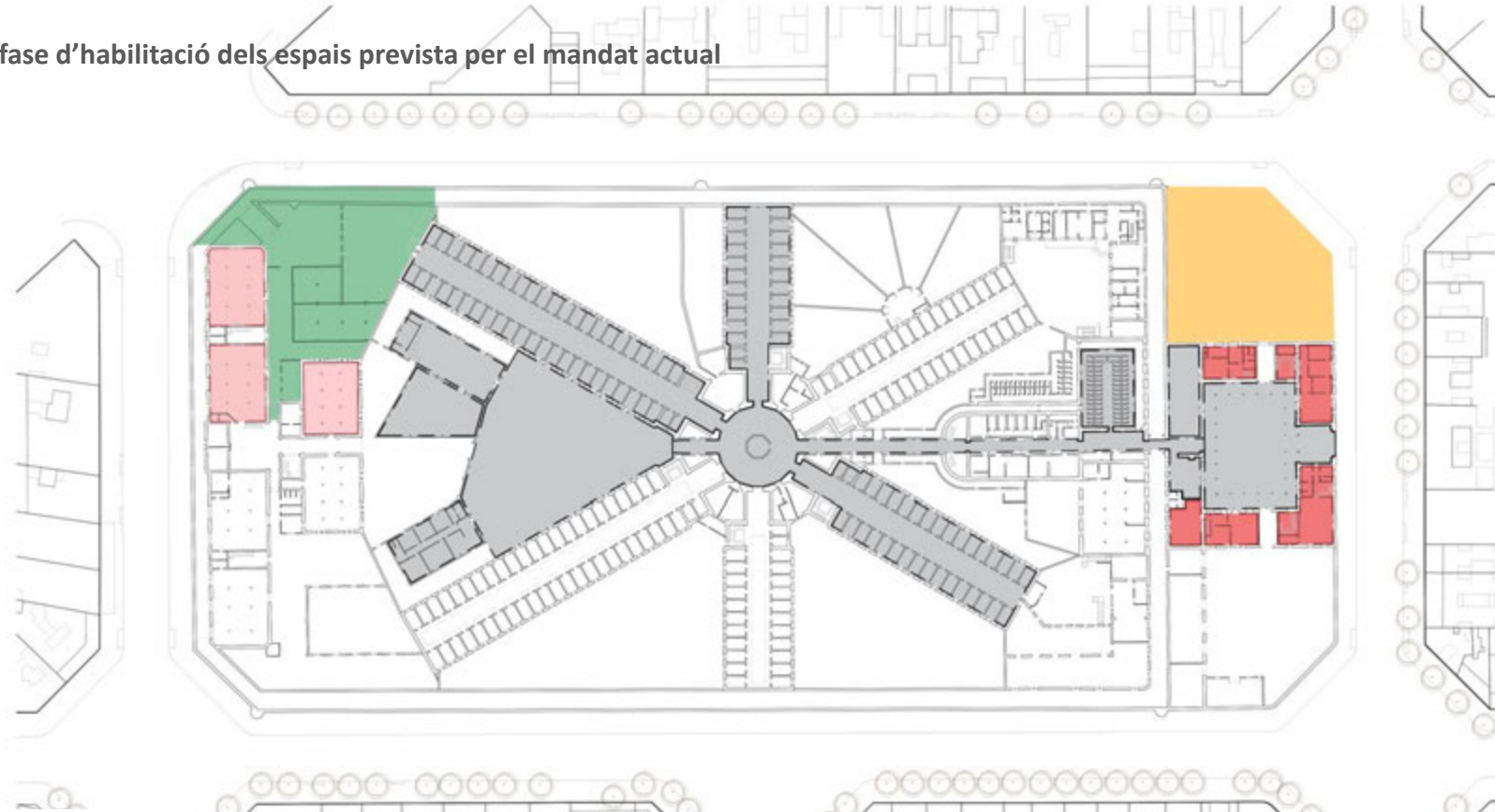
4b. La segona etapa, de l'impuls

- Realització de visites guiades i espai Memorial provisional.
- Programació estable d'activitats socials i culturals, tant a nivell de barri com a nivell de ciutat.
- L'obertura progressiva de l'espai públic

juntament de Barcelona

1a fase d'habilitació dels espais prevista per el mandat actual

- Urbanització provisional a partir del 2n trimestre de 2018
- Adequació planta baixa de l'edifici d'accés del carrer d'Entença. Utilitzable 2n trimestre de 2018
- Adequació planta baixa de l'edifici de Tallers del carrer Nicaragua. Utilitzable 3r trimestre de 2018
- Espais visitables
- Escola d'Educació Infantil i Primària. En ús des de setembre de 2017

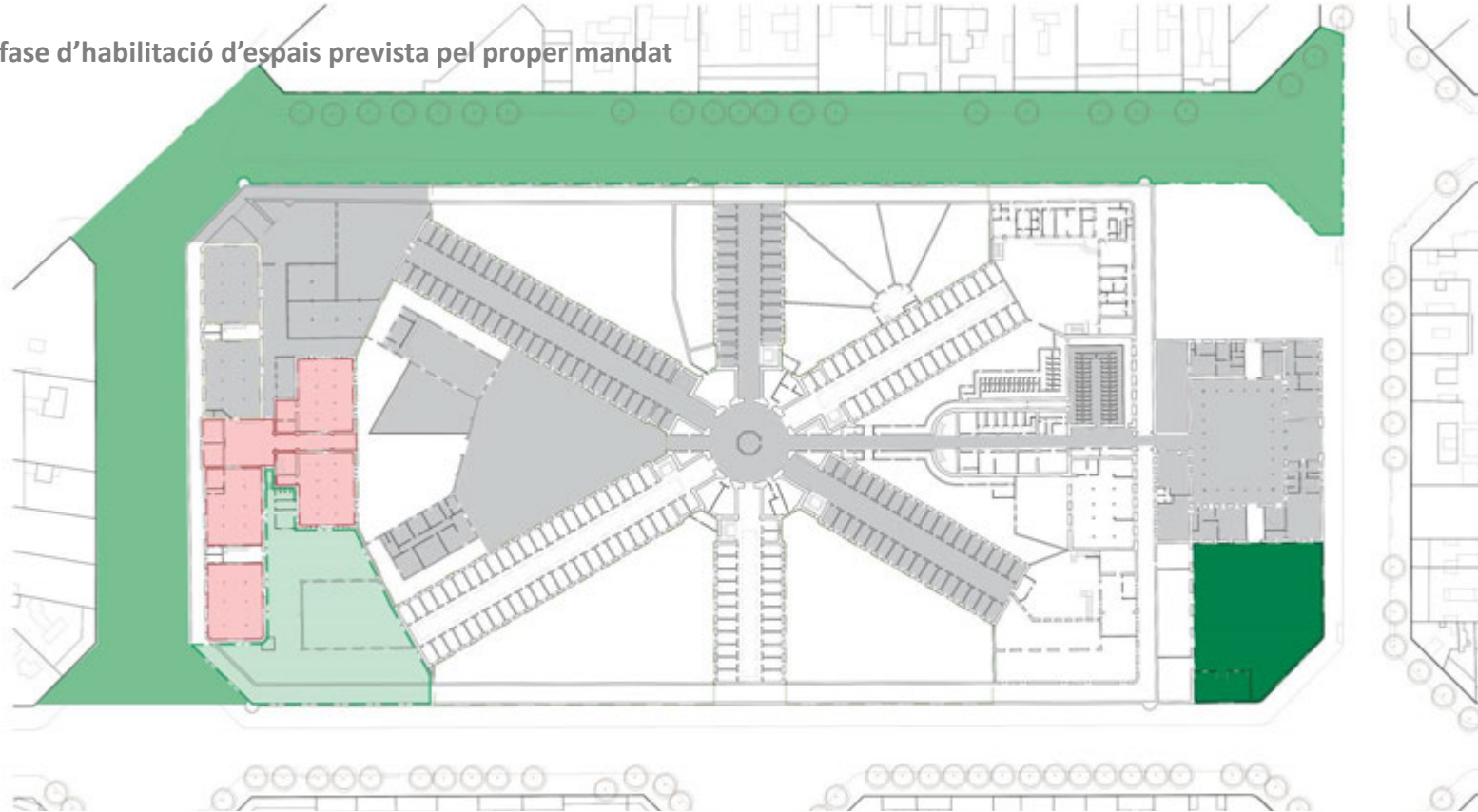
4b. La segona etapa, de l'impuls

- Realització de visites guiades i espai Memorial provisional.
- Programació estable d'activitats socials i culturals, tant a nivell de barri com a nivell de ciutat.
- L'obertura progressiva de l'espai públic

juntament de Barcelona

2a fase d'habilitació d'espais prevista pel proper mandat

- Urbanització provisional de la cantonada dels carrers d'Entença i Provença
- Urbanització provisional vinculada a l'habilitació de la planta baixa de l'altra part de l'edifici de tallers
- Habilitació de l'altra part de la planta baixa de l'edifici de tallers
- Espais utilitzables i/o visitables
- Adequació dels eixos cívics de Rosselló i Nicaragua, potenciació de les connexions entre equipaments i espais verds existents

04. El full de ruta

4b. La segona etapa, de l'impuls 2018-2019

2. Concreció dels usos definitius

- Finalització dels treballs d'anàlisi.
- Anàlisi dels resultats dels processos de participació
- Treball per a l'actualització del Pla Director a partir dels resultats de les dades obtingudes.
- La redacció dels estudis, plans i projectes necessaris per a poder formalitzar els espais i organitzar la gestió dels usos definitius.
- Garantir les dotacions econòmiques per a fer possible la tercera etapa, la de la materialització del projecte definitiu

04.El full de ruta

- a. La primera etapa, de convivència
- b. La segona etapa, del mentrestant
- c. La tercera etapa, de transformació definitiva**
- d. La governança
- e. El pressupost

4c. La tercera etapa, de transformació definitiva

De 2020 a endavant

- Aquesta etapa serà la de la materialització dels projectes, de la realització de les obres que calgui emprendre per a fer realitat les directrius i estratègia del nou Pla Director que s'haurà elaborat a partir de de tots els estudis, debats i anàlisi efectuats.
- Serà el moment també de determinar les fases d'aquesta etapa que requerirà d'una important planificació quan es tingui concreció dels projectes i acordades les actuacions a realitzar.
- Serà el moment de fer possible la gestió econòmica del projecte preveient l'important despesa d'inversió i gestió.
- Serà el moment d'organitzar i cedir la gestió dels equipaments i espais als gestors definitius que correspongui en cada cas.
- Serà el moment d'iniciar l'obertura definitiva d'aquest espai singular de ciutat que donarà resposta a reptes d' escales diverses i que equilibrarà les mancances d'espai verd, equipaments i habitatge públic del barri i de la ciutat.

Estarem per fi **materialitzant una oportunitat única de regeneració urbana**, convertint un recinte opac en un veritable pulmó que generarà vida al seu voltant.

Una etapa complexa que requerirà de diferents moments, d'obertures parcials, que culminaran en un nou espai de ciutat.

04.El full de ruta

- a. La primera etapa, de convivència
- b. La segona etapa, del mentrestant
- c. La tercera etapa, de transformació definitiva
- d. La governança**
- e. El pressupost

4d. La governança

L'espai institucional

S'ha creat una **Taula de Direcció Política**, un **Nucli de Seguiment Tècnic**.

- Taula de Direcció Política

5a Tinença d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat i s'inclou al Comissionat de Programes de Memòria, la Regidoria de l'Eixample i la 4a Tinença de Drets de la Ciutadania, Participació i Transparència.

04. El full de ruta

4d. La governança

- Nucli de Seguiment Tècnic

Liderat per la Direcció de Model Urbà de la Gerència d'Ecologia Urbana i Mobilitat i organitzada en comissions:

01. Comissió de recepció de l'edifici

02. Comissió de l'espai Memorial

03. Comissió de programa , projecte i ciutat

04. Comissió de patrimoni arquitectònic

05. Comissió de participació i comunicació

04. El full de ruta

4d. La governança

L'espai ciutadà

S'ha constituït un **Grup Impulsor i de Seguiment** format per les entitats de la Comissió de Seguiment de La Model, la Comissió de Seguiment del Consell de Barri, la Plataforma "Fem nostra la Model" i altres entitats del territori i de ciutat.

Els principals objectius són:

- Identificar i proposar els perfils de les persones cridades a participar en el procés de participació.
- Col·laborar en la definició de les temàtiques i les metodologies més adients per a la participació efectiva d'aquestes persones.
- Formar part de la Comissió de Seguiment del procés participatiu, de les seves fases i dels seus acords (segons preveu el Reglament de Participació).
- Col·laborar en la definició dels indicadors per a l'avaluació del procés participatiu.

04.El full de ruta

- a. La primera etapa, de convivència
- b. La segona etapa, del mentrestant
- c. La tercera etapa, de transformació definitiva
- d. La governança
- e. El pressupost**

4e. El pressupost

La regeneració de La Model serà una prioritat en els pressupostos dels propers anys, donat que la seva transformació requerirà tot un seguit d'intervencions consecutives per anar guanyant equipaments, habitatges i espai públic, en un entorn patrimonial especial.

Durant la **primera etapa** la despesa serà la vinculada a la recepció de l'edifici i redacció d'estudis. La **segona etapa** vindrà marcada per la necessitat d'invertir en obres d'adequació d'espais seguint la voluntat d'obrir l'espai a l'ús públic el més aviat possible. La **tercera etapa** serà la de les grans inversions en equipaments i urbanitzacions definitives.

2017

Pressupost ordinari: 500.000 €

2018-2019

Pressupost ordinari: 1.400.000 €

Inversions: 3.000.000 €

A photograph of a prison cell block. The image shows a row of orange doors set into a white wall. Above each door is a small, barred window. The ceiling is covered in a red mesh net. A fluorescent light fixture is visible on the left side of the wall. The floor is made of concrete. The text "METODOLOGIA ESTUDI D'EQUIPAMENTS" is overlaid in white capital letters across the center of the image.

METODOLOGIA ESTUDI D'EQUIPAMENTS

Balanç de les necessitats actuals i propostes d'equipaments en relació a la Model i al seu entorn proper

Elaborat per

Grup impulsor de La Model

22 de novembre de 2017

Objectiu

- Disposar d'elements de suport a la **presa de decisions** en actuacions sobre planificació i programació d'equipaments
- **Ajust als estàndards i normatives** de referència
- Donant resposta satisfactòria a les **necessitats de la població**

Resultat

- **Inventariar** l'actual xarxa d'equipaments i el seu nivell de cobertura
- Disposar d'un **balanç** objectiu de les necessitats d'equipaments
- Formular una **proposta** objectiva i raonada de les necessitats d'equipaments a cobrir en l'àmbit territorial objecte d'estudi (entorn proper a la Model) i fer-ne el seu **contrast**

Metodologia

- Recopilació **dades estadístiques** (de la població, projecció demogràfica i d'ús d'equipaments)
- Cerca d'**informació** de diverses fonts
- **Treball de camp per inventariar els equipaments**, en contacte amb els responsables de la seva gestió
- Revisió **normativa i d'estudis** referents als diversos àmbits d'equipaments.
- **Reunions de treball i contrast** tècnic amb l'Àrea d'Ecologia Urbana, Direcció de Serveis de Planejament, amb el Districte de l'Eixample i amb responsables de la planificació d'equipaments de diverses àrees.
- **Reunió de presentació i contrast** amb el **grup impulsor** del procés participatiu en relació a la Model

Equipament

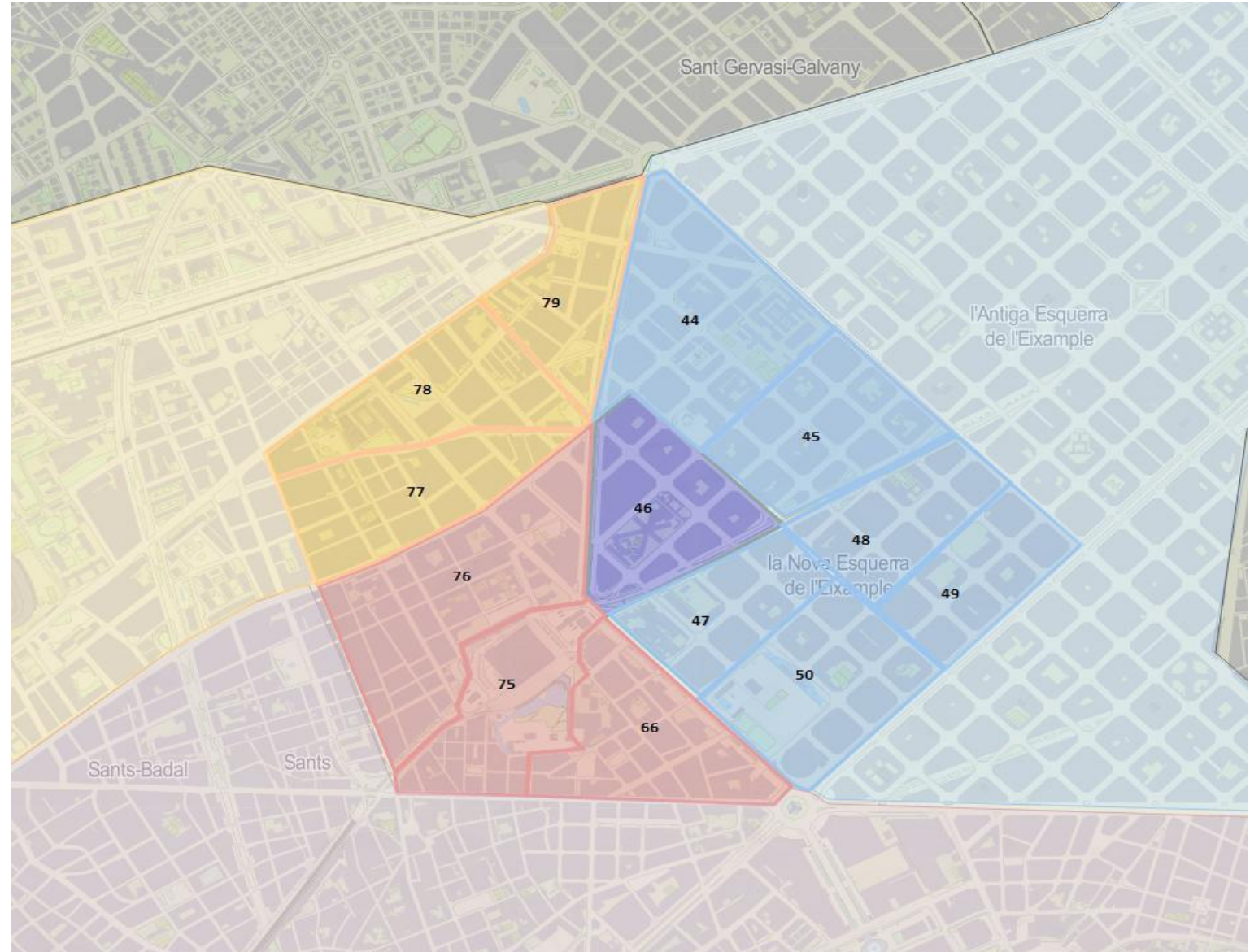
*Conjunt d'**espais** o d'instal·lacions definides i diferenciades de la via pública, que compta amb unes infraestructures de dimensions estandarditzades, per a unes **activitats i usos específics** i propis d'un servei dirigit a la **ciutadania** o a uns **usuaris determinats***

Delimitació territorial

Àrea d'intervenció La Model : AEB 46

Àrea d'Influència:

- Barri de la Nova Esquerra de l'Eixample (AEB 44-50)
- Barri Hostafrancs (AEB 66)
- Barri Sants (AEB 75-76)
- Barri Les Corts (AEB 77-78-79)

Anàlisi i balanç d'equipaments

1. Cultural
2. Participació social
3. Educació
4. Esport
5. Salut
6. Atenció i Inclusió Social
7. Infància
8. Joventut
9. Gent Gran
10. Desenvolupament Econòmic i Comerç
11. Sostenibilitat
12. Tècnic i administratiu
13. Emergències i seguretat

PROPER PASSOS

Propers passos

- Activitats provisionals i primers esdeveniments durant el gener 2018
- Procés de reflexió sobre Memòria
- Estudi comparatiu sobre panòptics
- Procés de participació

A photograph of a prison corridor. The walls are white with a horizontal orange stripe. There are several orange doors, each with a small number above it: 212, 213, 214, 215, and 216. Above the doors are barred windows. A metal railing runs across the foreground. The ceiling is covered with a red mesh. A fluorescent light fixture is visible on the left side of the wall.

PRECS I PREGUNTES